

Egy évre	- - - -	12 korona
Félévre	- - - -	6 korona
Negyedévre	- - - -	3 korona
Egyes szám ára	- - - -	12 fillér.

Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

== UJVIDÉK, 1907. ==
decemb. 12. csütörtök

Szerkesztőség:
Ujvidék, Kenyer-utca 55. sz.,
ahová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Megújuló képek.

Irta: Jánky László.

„Mirajtnak egy fojtó göznek nehéz átka ül”, mely nemzedékeknek termékenyítő munkáját sorvasztotta el s bénítja most is cselekvő karunk. És amikor dolgoztunk is, tulajdonképpen munkafelosztást kellett végeznünk. Egyik kezünkben a kard, másikkban a munka, az élet eszköze. Lelkünk gondolatai százfelé cikáztak. Minden gondolatunk nemzeti önállóságunk biztosítása, államunk kiépítésének és megoltalmazásának tiszta szándéka volt. Voltak idők, hosszú periódusok, midőn nemzeti vágyaink és fennállásunkra irányított ösztöves törekvéseink az ellenünk esküdt démoni erővel kellett, hogy szörnyű tusát vivjanak. Ránk zúdították az emberi és ördögi hatalmaknak minden képzelmet felülmuló iszonyatosságait, hogy fejlődésünkben és haladásunkban megtörjenek. Hogy elzüljünk, elpusztuljunk, emlékünkn csak a historia számára legyen fentartva s a nagy temetőnek elkorhadt fáin varjak kárognak és baglyok huhognak az elhantolás végső akkordjait.

Meg is állítottak törekvéseinkben; századokkal vetettek vissza fejlődésünkben. Néha feljajdultunk; keseregünk némán és hangosan, de jöttek a hohérok és ismét csend lőn. Basták, Karaffák, Jellasicsok, Hajnauk, Jánkuk és Axentyek tobzódtak a magyar vérben. Összezsugorodtunk egy maroknyi néppé. Csak véredényeinket, idegszálaikat nem tudták megölni. Agyvelőnk égett forrón, nagyon. Alkotmányunk volt édes táplálékunk, fajunk és nemzeti létünk büszke gondolatunk.

Az életöszton mint a Megváltó elzárt koporsójából, úgy tört ki és tépte izzépporrá, a mi utjában állott. A nemzet felocsudott a szörnyű útésektől. Talpra ugrott s védő paizsul oda tartotta a császároknak az élő törvénykönyvet, mely szerint Magyarország, kapcsolt részeivel együtt szabad és minden kormányzati alkotására nézve független. A császári tartományokkal, csak a magyar király személyének ugyanazossága által függ össze. A magyar közjog eme sarkalatos tételeinek megrontása végett egy országot kellett felgyújtani. A bujtogatásnak gyújtó üszkét Ausztria szívéből, Bécsből dobták, melynek kéngőz-

tól párologó bűncsarnokai ma is halált lehelnek reánk. Mig az első nemzeti kormány állami életünket a reformtörvényeknek szellemében alakította s az államigazgatás új kereteit szervezte vak bizalommal és tultengő lojalitással, eladdig szokatlan hangok csendültek meg: „Kenyeret a népnek.” S ezzel megindult a félrevezetett tömegek aknamunkája. Döngették, bomlasztani akarták az ifjú nemzeti kormányt szépen és sok reménnyel emelkedő bástyáit. Falragaszokban népgyűlésekre hívták fel az akkori proletárságot, a csatornák és lebujók embereit, eme munkakerülő igazi „hazátlan bitangokat”, mint „akiknek érdekeiről a reformmozgalmak vezetői megfeledeztek”. A szabadság intézményeinek megbuktatására akkor is körüljárták az országot a bécsi reakció megvásárolt bérencei. Mélyreható izgást fejtettek ki s müködésük legalkalmasabb talaját a *nemzetiségi vidéket* szemelték ki. Megindultak az ország-bontó törekvések. Osztolni és osztani akart minden: proletárok, kommunisták, nacionalisták. S mialatt a bellum omnium kontra omnes-féle irtóháborút folytatták fékevesztett vérengzéssel s a népet megtévesztő buta elhitetással, előáll a minden emberi gonoszságnak ördögi kieszelője valami kétfejú madár képében s a mesebeli oroszlan módjára magának követeli az egész zsákmányt.

Azután, hogy elbukott a 48, az e munkában segédkező nemzetiségek s felhasznált népség jutalmul kapták azt, amit a szabadságért és alkotmányért küzdő magyarok büntetésül. A nemzet szabad fejlődését halasztó ezen szomorú epizód után türelmes kitartással, csüggedetlenül, reményüket fel nem adva és bizalommal önmagunk iránt eljutottunk nemzeti életünknek egyik megpihentető, de jogfeladó korszakához, melyet politikai fogalomként 67-nek nevezünk. Ez a korszak az, amely kiemeltesarkából a pragmatika szankciót. Azóta az ország belügyi kormányzata is királyi placetumtól függ. Törvényjavaslat az osztrák érdekeket szemeltartó simitás nélkül nem láthat napvilágot. Igen természetes tehát, hogy így minden törvény szentesítést nyer, nehogy a harmadszori visszautasítás esetén diffamálólólag önként életre keljen. A 48-as törvények a perszonális unió alapján fentartják a két állam között a kapcsolatot, de közös ügyeket nem is-

mernek. 1867-ben s ehhez a számhoz fűződő évtizedek alatt annyi kötelékkel fűztek Ausztriához, hogy ezeknek lefejtése, az ország függetlenségének és önállóságának békés eszközökkel való megvalósítására egy nemzedék következetes munkáját követeli.

A 67-es kiegyezés az osztrák államadósság egy részének nem kényszerű elvállalásával tulajdonképpen megfizette Magyarországgal a legyőzött nemzeteknél szokásos hadisarcot. A pénzügy és hadügynek kiszajátításával lehetővé tette a nemzet önvédelmét Ausztria rablóhadjáratai ellenében. A diplomácia elosztrákosításával elhomályosította Magyarország szuverenitását a nemzetközi jogtudatban. Az ország gazdasági ügyeinek közössé tételével kizsákmányolható tartománytá súlyosította. Hozzájárult mindehhez csattanós végül az ország területi épségének megcsontítása a három vármegyének az ország testéből való kiszakításával.

Ezekben merül ki a 67-es „új közjog.” A szabadelvű regime boldogtalan uralma jogainknak ezen el- és kijátszásával sem volt megelégedve. Kényelmesen beleélte magát a megoszthatatlannak látszó hatalomba s utóbb ennek a hatalomnak immár kalandorokká süllyedt e szerencse lovagjai vakmerő elbizakodottságukban oly törvényeket akartak a nemzetre erőszakolni, amelyek örök időkre osztrák szolgaságba hajtsák. Hogy ezt tehessék, az ismeretes november 18-án részeg fővel felrugták a parlament tanácskozási rendjét s karhatalmat, darabontokat, majd saját megcsufolásunkra magyar honvédeket alkalmaztak erőszakos hatalmuk érvényesítésére. Héderváry, Tisza és Fejérváry nevéhez kapcsolódik ez a korszak. A történelem lesújtó keze réájuk fog kerlethetetlenül lecsapni, nem is említve a nemzetietlen törekvéseknek érdekében összefogdosott politikai exponenseket, mint a kalandorok szervezett bandáját. Ausztria xerxesi hadának ezen jóllakhatott táborkarát oldalba-hátba kapta a nemzeti felbuzdulás. Elseperzte a közélet cselekvő teréről. Visszatolta őket sötét oduikba, ahonnan vakondok és éjjeli molyokként napvilág után esengtek. Az erőszak, a közszabadságokkal való visszaélés és az évtizedeken keresztül tartó sokáig ócsárolt közjogi viták végre felrázták a nemzetet s beállították a nemzeti élet nagy fo-

VIZVEZETÉK

légszeszevezeték, szivattyú és központi fűtés berendezési vállalat.

BUDAPEST, VI. Dálnok-utca 12. szám.

BOGDÁNY ÉS TÁRSA, Ujvidék, Vármegye-utca 5. szám. református templom mellett.

lyamába egy forrongó korszakot, melyben kifejezésre jutnak vágyaink, reményeink, történelmi multunknak minden nagysága és dicsősége. Csak a politikai vak s a történelmi nagy alakulatok iránt teljesen érzéketlen nem látja, hogy egy átalakuló korszak küszöbén állunk, hogy a 40-es évek felpezsdülésének szelei fujnak mindazon akadályokkal együtt, a melyek a nemzeti életreébredés nyomában járnak.

Félszázadnál hosszabb politikai és közéleti tespedés után nemzeti héroszok tartják kezükben az országkormányzás gyeplőit; de ádázabb gyűlölettel és tisztességtelenebb fegyverekkel nem támadtak még kormányrendszert úgy, mint a mait. Mindenütt ott találjuk a gyanúsításnak, a rágalomnak konkolyát. A politikai desperádók egész hada vonul fel, satyrok módjára fujnak hideget és meleget. Jelszavuk: „A népért a sötétség ellen az igazsággal.“ A 48-as idők népfelkavaró közhelye legalább kenyeret ordított a nép számára. Ma a kenyeret haza viszik a népből a vezérek. Ma a népből korbácsot fonnak s vele ütök a nemzetet. Darabontok, radikálisok és demokraták együtt tombolnak a hazának az ő számukra való megmentésében. Olyanok mint az elbődített halak, a vízszínen usznak hanyatt vágódva. A kormány gépezetének kezei azonban tovább kattognak. A nemzet nagy zömének bizalma és reménye olajozzák. Andrássy körülbástyázza a történelmi jogfejlődésen felépült magyar alkotmányt s beleviszi tartalomképen a nemzet közjogi gondolkodását, hogy utját állja a mindenkor előtérbe nyomuló császár-királyi erőszaknak, a mely sokszor letépte a jogot s nem egyszer függesztette fel az alkotmányt. A törvényes kormányzásban legalább a paritás elvét óhajtja érvényesíteni. Ugyanekkor Bécs kigyóként felsziszog, köpködi ellenünk mérges váladékait s hatásuk az, hogy alkotmánygaranciák felerészben megtépve foglalhatnak helyet a magyar törvénykönyvben. Lehetetlenné tehetik a Lányi-féle törvénycsavarást, de Fabricius szuronyait nem tartóztathatják fel. Apponyi nagyméretű s az egész nemzet egyetemére pártatlanul kiterjedő kultuszpolitikai koncepciója szemben találja magával az oláhok és tótok párttűt renitenciáját. Odavetik szemérmetlen érvelésképen a nyelvükön és vallásukon esett sérelmet. Tiltakoznak az erőszakos beolvasztás ellen, pedig minden szavukból kiri a zavarosban halászó célzatuk. Örökös ideáljuk Magyarországnak nemzetiségi alapon való federációja, a szétbontott nemzettest, hogy ezáltal a faji részek annál könnyebben törhessék át a nagyobb faji tömegektől elválasztó politikai határokat. Kossuthnak Szlavonia számára az eddiginél több jogot biztosító pragmatikájára kitér a horvát zendülés. Hajmeresztő merészséggel agitálnak Magyarország horvát állampolgárai az önálló nagy horvát királyság utópiája mellett. Nemzetiségek s egy leszerelt hatalomnak, egy megtört világnak szövetsége dobja ki magából a sístergő lávát, hogy felperzselje a nemzet éledő virányait, élénkítő pagonyait. Szélső árnyalatok szövetkeztek a 48-as korszak után most újra elkövetkezett nemzeti kormány megbontására. Nagy tudás,

erkölcsi erő, törhetetlen hit és szent hazafiság vonglóriát vezető államférfiaink fejére. Küzdelmük és becsületes munkájuk után felüti fejét a cselekvő élet, az alkotás szelleme.

Egész politikai életünkön vörös fonálként húzódik végig a tusa, a küzdelem, az ellentétek riktó zaja. Ámde csend és nyugalom csak a temetőben van. Az élet törvénye a forrongás és harc. Ma egy korszak vajudik. Mi fog születni? Ugy kellene esnie a történet igazságszolgáltatásának, hogy a második ezredév hajnalidején lezárhassuk a százados gyámkodást. A kor jelei erre engednek következtetni s nem kergetünk megvalósíthatatlan ábrándképeket, midőn tekintetünket a magyar függetlenség perspektívája felé irányítjuk. A megújulásnak ideje érkezett el annak összes fény- és árnyképeivel együtt. Külső és belső ellenségeink fenekedése, obstrukciós kísérletek, a 48-as többség megbontására és demoralizálására irányuló intrikák legfeljebb egy kellemetlen mozzanattal tarkítják a történelem folyását, de meg nem akasztják, mert a magyar politikai élet eme korszaka nem egyesek alkotásu, hanem a nemzeti élet teremtő munkájának eredménye. Voltak és vannak settenkedők, hiúságukban és érdekükben sértettek, akik ezután is a bécsi udvarhoz szítanak. A labancok mindig a császár pártján állottak és ontották érette „drága“ vérüket, hogy könnyebben élhessenek a hazáért. A nemzeti önérték nem pusztította még ki a párázítáknak ezt a faját, de ezer labanc ellen is kivirult mindig a magyar szabadság fája s ha a jobbak el nem csüggednek, erejüket önmérsztő meddő küzdelemben el nem fecsérik, szétfoszlik a fojtó gőz, elszáll rólunk a nehéz átok s ellenségeinket ejti tehetetlen sorvadásba.

A megbolondult toronyórák.

Minden óra másképp jár.

Harc a zónaidő megcsufolása ellen.

Az eleje morgolódás, a vége fürmedvény.

Amikor a horvát rezolúciós hősök és a magyar disszidensek az ország dolgát ellenőrzik és vigyáznak Magyarországra, mint az jelenleg történik, — az ujságok olyankor mellőzhetik a nagy politikát és jobban ráérnek apró-cseprő ügyekkel foglalkozni.

Ez egyszer hadd kerüljön rá a sor a városi toronyórák megregulázására.

Negyedszázados hasonlattal kezdem. Most 25 éve, tehát a zónaidő behozatala előtt szokott megtörténni velem, hogy a miskolci táviratokat hamarabb kaptam meg Losoncon, mint a hogy feladták. Pl. a d. e. 9 órakor Miskolcon feladott táviratot ugyancsak d. e. 3/9 órakor kézbesítették nekem. Notabene a sürgönyhivatal mellett laktam és ha a kihordó egy harsány kiáltással az udvar deszkakerítéséhez idézhetett, valamelyik részen átnyulva nyomta kezembe a friss telegrammot. Ez az idéző szózat igazi vezeték nélküli távirás, vagy távbeszélés volt. Bizonyos, hogy ilyen

formában nem Marconi találta ki. Akkor még óvodába járhatott.

Szakasztott úgy vagyunk most Ujvidéken idő dolgában, mint a föntebb említettem losonci eseteimben voltam én.

Sőt még rosszabbul. Mert annak volt magyarázata. Akkor a helyi délkör szerinti időszámítás divatozott.

Manapság ellenben, ha Ujvidéken reggel az Almási-templomtól 8 órakor indulok el, a püspöki templomhoz érek 3/8-kor. Tovább menve 1/8-kor vagyok a nagytemplomnál, még odább a Vármegye-utca elején a ref. templom tornyán 1/8 óra van. A Rókusnál már 7 órát olvasok le. Jó, hogy a futtaki-kapu felé nincsen több toronyóra, mert akkor még visszamennék az éjszakába.

A mi toronyóráink egyenkint és külön-külön igen pontos, nagyon józan és okos, becsületes alkalmatosságok. Meggyőződtem róla hosszú időn keresztül; összevéve olyan szövetkezetet alkotnak, igazi összeesküvők, mely a város egész lakosságát bolonddá tartja. Megbotránkoztatnak minden percfaló teremtet lelket. Bennök bizni ez idő szerint nem lehet, nem is szabad.

Pedig ez nem volt mindig így. Még hetekkel ezelőtt is olyan egyformán jártak, olyan egyszerre üttöttek. Nagy gyönyörűség volt hallgatni azt a valódi harangjátékot, szép melodikus zenét.

Nem tudjuk, mi tiltja, ki akarja, hogy ettől az élvezettől elessünk, hogy rendezhessem be életem minden percét ugyanazon időt mutató órák szerint.

Ami 25 év előtt a miskolci telegrammokban a helyi időszámítás akkori rendszere mellett természetes volt, most kevésbé érthető, miképp fordulhat elő az egységes időszámítás napjaiban, mikor a középeurópai időt délben a vasutak mentén minden órházon jelzik, a több percre rugó időkülönbséget egy tekintélyes város nyilvános óráinál.

Nálunk a mindennapi hivatalos, iskolai és üzleti élet többszörös érdeke ezer meg ezer embernél megkívánja a percek szerint való pontosságot, tehát ennek első feltételét, az órák járásának pontosságát. Nem mondhatja senki, én ezen óra szerint kelek fel reggel, amaz óra szerint ebédelek és a harmadik óra szerint iszom meg a pohár sörömet, dolgozni pedig és lefeküdni a negyedik, illetve az első szerint fogok. A mai világban gépek vagyunk mi is, mint az órák, de jól működő, jól járó órák.

Sok zavart, kellemetlenséget, bosszúságot okoznak az össze-vissza járó közórák.

Mit kell tenni, hogy ezeket kikerüljük? Az illető templomok előljáróságai ugyanegy órára bízzák az összes toronyórák szabályozását és kívánják meg az órák felügyelőjétől, hogy azok járását pontosan, másodpercenyi szabotossággal igazítsa a vasuti idő perceihez.

Lehetlent nem kívánunk. Mióta a „Határőr“ először felszólalt ugyanebben az ügyben, az időtől kezdve nem volt alkalmunk érdemleges panasszal állani elő a toronyórák ellen, csak a legújabb időben van okunk kifogásunkat megtenni és szavunkat felemleni.

Percfaló.

Ha nem is ingyen, de mégis jól és olcsón akar vásárolni, úgy ne mulassza el **STEINER GYULA** férfi- és női divatáru'ázát az „Arany almához”-hoz, Ujvidéken, Fő-utca 19. sz. alatt („Mödlingi cipő-gyár” raktárával szemben), megtekinteni, ahol is az összes e szakmába vágó cikkek, u. m.: férfi- és női-fehérműk, nap és esernyők, barisnyák, nyakkendők, bőr- és szövött-keztük, csipkék, szallagok, női-kézimunkák és kézimunka-kellékek stb. a legnagyobb választékban kaphatók.

A kövezetvám kérdéséhez.*)

„Harc a községi pótdadó leszállítása érdekében” cím alatt e lap 120. számában megjelent cikkekre szükségesnek tartjuk válaszolni nem azért — hogy a kövezetvám érdekében felhozott gyenge — és meg nem álló érveket megdöntsük — hanem hogy visszautasítsuk a t. cikkirónak — bizonyára nem szándékos sértését — melylyel az egész kereskedői osztályt illette.

A t. cikkiró ugyanis, bár nézete szerint is — a tranzító kereskedelem szenvedne — az új kövezetvám által — ennek mentességet még sem adna a kövezetkező indokból.

»Mert világos dolog, hogy a jól ismert kereskedői élelmesség következtében minden behozott áru egyszerre tranzító áruvá változnék általa. — Vagy ki ellenőrizheti, hogy igazán nem vitték tovább az árut?»

Engedelmet kérünk, mi ezt nem élelmességnek, hanem csalásnak nevezzük és mi leszünk az elsők — kik követelni fogjuk, hogy ily élelmességnek nevezett család — méltóan megtoroltassék.

A mai nehéz megélhetési viszonyok mellett, mindenkinek s így — a kereskedőnek is — élelmességre van szüksége, de ez nem a hatóságok félrevetetésében áll — hanem olcsó bevásárlási források — és új fogyasztási piacok felkutatásában stb. nyilvánul.

Tehát — a kereskedők felfogása az élelmességről és a t. cikkiró felfogása közt óriási a különbség, mely felett hallgatagon nem térhetünk napirendre, hanem azt újból leghatározottabban visszautasítani kénytelenek vagyunk.

Ujvidéki Lloyd választmánya.

HIREK.

A DMKE ujvidéki fiókjának második felolvasása e hó 8-án volt a magyar főgimnáziumban s ez alkalommal Bakonyi Hugó polg. leányiskolai tanár „Schack gróf és Madách Imre” címén nagyszámú s előkelő közönségnek mutatta be hosszú tanulmányai és bő olvasottsága gyümölcsét. A minden tekintetben érdekes és értékes, egyuttal pedig tanulságos felolvasást a közönség megérdemelt zajos tetszésnyilvánításokkal jutalmazta.

A városi javadalmak ellenőrző bizottsága a jogügyi és gazdasági bizottságokkal együttes ülést tartott e hó 9-én, melynek tárgyát a Königstädter testvérek cég 310.000 k. bérleti összeg erejéig tett ajánlata képezte. Minthogy már két közgyűlési határozat a házi kezelés mellett döntött, e bizottsági ülés nem hozott újabb határozatot, hanem az ajánlatot további elbírálás, illetve döntés végett a legközelebbi rendkívüli közgyűlés elé terjesztetni javasolja.

Népies felolvasások. Az ujvidéki szerb radikális párt elhatározta, hogy a népnevelés szempontjából nemcsak fontos, de egyuttal

* Az „audiat ut altera pars” elvénél fogva közöljük e sorokat, melyekhez a magunk részéről azt a megjegyzést fűzzük, hogy a cikkirótól teljesen távol állott a szándék városunk kereskedői osztályát a város megkárosítását célzó eljárással vádolni; a kifogásolt cikkiról csak egy további érv akart lenni annak bizonyítására, hogy a kereskedő tudja a módját annak, hogy az annyira megtámadott kövezetvámot magáról el és másra áthárítsa. Sz.

értékes felolvasásokat, előadásokat rendez a nép részére. Az első ilyen felolvasás e hó 8-án volt, midőn a Mayer-féle vigadóteremben összegyűlt impozáns számú közönség előtt Dr. Tapavicza György gazd. tanácsos értekezett „Ujvidék multjáról, jelenéről és jövőjéről” címen. Előadása, mely ügyes kidomborításban méltatta az 1884-ig fenállott testvéri szeretet és összetartózkodás szülte haladás sikeres eredményeit, majd az azóta beállott stagnálást, minek megszüntetésére a régi fonal felvételeivel, intező köreink a legszebb eredményekkel kecsegtető buzgósággal újra összefogtak, élénk tetszésre és helyeslésre talált. Mint értesülünk, Dr. Tapavicza legközelebb a függetlenségi és 48-as pártkörben is ugyanezen témáról fog felolvasni.

Szerb színelőadás. Az ujvidéki szerb színtársulat telt ház előtt e hó 8-án kezdte meg 3 hónapra tervezett előadásait, még pedig „Gyimesi vadvirág” c. népszínművel Grujits Ljuban átdolgozásában és Baics Izidor zenéjével. Kedden, ugyancsak telt ház előtt a drámai személyzet mutatkozott be „A nemzet ellenségé”-ben.

Bíróságunk köréből. Király ő felsége Zöld József Aladár dunaföldvári jegyzőt az ujvidéki járásbíróvá albiróvá nevezte ki.

Elveszett, de megkerült dohányszelencé. Czeypek J. J. másfél év előtt az utcán elvesztette 60 k. értékű ezüst dohányszelencéjét, melyet Nagy János kocsis megtalált s magánál tartott. A napokban pénzzé akarta tenni, de vesztére, mert Krausz Samu ékszerész, akinek megvételre kínálta, jelentést tett a rendőrségnek, mely Nagy ellen megindította a büntető eljárást.

A megyei tűzoltó-szövetség köréből. A Bács Bodrog-vármegyei tűzoltó szövetség e hó 8-án tartotta új elnökének, ifj. Vojnich István alispán elnöklété alatt első választmányi ülését Zomborban, mely a jóváhagyott módosított alapszabályok keretében tárgyalván le napirendjét, ennek értelmében többi közt elhatározta, hogy a járási tűzfelügyelői állásokat a vármegyei tűzoltói intézmény fejlesztése és biztosítása céljából szervezi s egyuttal ezen állásokra a választást is nyomban megejtette. A megye 13 szolgabírói járására nézve Gardelics Lajos a bajai, Osztrogonác Ferenc a bácsalmási és óbecsei, Dr. Ormay Károly a kulai, Szigethy Lajos a zombori, Becker Ferenc az apatini, Szaich Gyula a zsabylai, Büchler Róbert a palánkai, Polit György az ujvidéki és titeli, Limbeck Pál a topolyai, Popovics György a zentai, Ertl István a hód-sági járásokra választattak meg járási tűzfelügyelőknek, Zanbauer Ágoston ujvidéki parancsnok pedig megyei tűzfelügyelővé lett.

Megszarolt kereskedő. Schwarz Samu budapesti gyümölcskereskedő szombat este megjelent a rendőrségen és panaszt emelt Zsivanovics Mila ujvidéki gyümölcsárus ellen, hogy az lakására csalta és ott Ajdukovics György szatócs közreműködésével a lakásba zárta és mindaddig ki nem engedte, míg tőle különböző fenyegetésekkel, nem létező követelés címén 676 kor. 40 fillért ki nem csikartak. Ezzel szemben Zsivanovics Mila és Ajdukovics György tagadják a Schwarz által előadottak valóságát és azt állítják, hogy Schwarz a kérdéses összeget önszántából

fizette le Zsivanovics Milának. A bíróság dolgozza le a rejtélyes ügyben a világotosságot fedriteni és megmondani, hogy kié a rendőrség által lefoglalt 676 kor. 40 fillér.

Uj zászlóaljparancsnok. Az ujvidéki m. kir. honvédszászlóalj új parancsnoka, Kleszky Ottó alezredes, akinek jöttét fényes katonai és polgári erények híre előzte meg, átvette a zászlóalj parancsnokságát s ez alkalomból Dr. Balla Aladár főispánnál tiszteleggetett s a polgári hatóság fejénél bemutatkozott.

Modern közigazgatás. A vár. tanács Dr. Balla Aladár főispán elnöklété alatt és Profuma Béla főjegyző előadásában tegnap hosszas és beható tanácskozásban tárgyalta a szervezeti szabályrendelet tervezetét, mely hivatva van Ujvidék város közigazgatását régi elavult és hiányos szelleme helyett teljesen modern, a közönség mai igényeivel számoló alapra fektetni.

Uj nagyszálloda. Vörös Ernő, az „Erzsébet” szálló bérletét a szálloda berendezésével együtt Ottó M. herkulesfürdői vendéglősnek adta át 56.000 forintért.

Halálozás. Hirschenhauser Benőt, lapunk nyomdászát súlyos csapás érte e hó 5-én, midőn édesanyja, szül. Klein Katalin életének 65. évében meghalt. Temetése vasárnap délelőtt nagy részvét mellett ment végbe.

Ebzárlat. Minthogy Varsányi György rendőrőrmesternek 16 éves fiát házi kutyájuk megmarta s a kutya azóta eltűnt hazulról, a rendőrkapitányság 40 napos elzárlatot rendelt el.

Megszűnt sertésvész. Friedmann Mór vár. állatorvos jelentése szerint a sertésvész Ujvidék területére megszűnt, aminek következtében a sertészárlat feloldatott s a szokásos heti sertéspiac e hó 13-tól kezdve ismét meg fog tartatni.

Betörés. Horváth Orbánné korcsmárosnő e hó 9-én leányához ment aludni s midőn reggel hazatért, egyik utcai ablakát feltörve s a lakásban mindent felforgatva talált. A betörő 13 kor. váltópénzt és 2 pár kolbászt vitt magával.

Bírói előléptetés. Király ő felsége Lesztyánszky Pál titeli járásbírónak az ítélőtáblabírói címet és jelleget adományozta. — Ezen előléptetéssel az igazságszolgáltatás terén hosszú éveken át szerzett érdemek nyertek méltó elismerést.

Kinevezés. A pénzügyminiszter az óbecsei kir. adóhivatalhoz Kaszab Géza nagyszabeni adóhivatali gyakornokot adótisztte nevezte ki.

Jubileum. Rosenberg Ignác, a beocsini cementgyár igazgatója 15 évi szolgálata alatt egy tisztviselő, mint a munkások tiszteletét, becsülését és szeretetét vívta ki, aminek kifejezést is adtak e hó 5-én a gyár ünnepiesen díszített vendéglőjében rendezett jubileumi estélyen. Az ünnepelt igazgatót lelkes éljennel és a Rákóczi-indulóval fogadták, majd Várnay szép üdvözlő beszéde után átadták az igazgatónak jól sikerült olajfestésű arcképét, mit a jubileum meghatottan köszönt meg. A tisztviselő és családjaik ezután asztalhoz ültek s nem egy lelkes felköszöntőben méltatták az ünnepelt érdemeit. A családias jellegű jubileumi ünnepély vig hangulatát fokozta a gyári dalárda sikerült előadásaival, nem különben a

cigányzene, melynek hangjai mellett csakhamar táncra perdültek. Az ünneplő társaság jóval éjfél utánig maradt együtt.

Egy vasúti vállalat óg változása. A Baja-Zombor-Ujvidéki vasút igazgatósága értesítette az érdekelt köröket, hogy a hegyes-feketehegy-palánkai vasúttal egyesülve ezután a hivatalos címe lesz: *Délvidéki h. é. vasút részvénytársulat.*

Megölte a villamos áram. Hinkel Jakab 17 éves verbászi legény és 2 ló lett a villamos áram áldozatává Óverbászon. Ugyanis Kurcz Jakab kocsisa kukoricacsutkával magasan megrakott kocsin haladt be a szállásról a városba, Óverbászra s a nagy sarat kikerülési akarván, neki hajtott egy 6 méter magas villamvilágítási oszlopnak, még pedig oly ügyetlenül, hogy a drót elszakadt és a földre esett. Ahelyett, hogy jelentést tett volna a dolgról, tovább hajtott. Történt, hogy nem sokára, esti 5 óra felé Bröder kereskedő kocsisa kocsin haladt ugyanerre: a lovak beleakadtak a drótbá és élettelenül összeestek. Ezt meglátta Hinkel Jakab és segítségére sietve a kocsisnak, az összegabalyodott drótot helyre akarta hozni, de persze alig fogta meg a drótot, rémes kiáltással holtan összerogyott. A megejtett vizsgálat szerint az áramfejlesztő kendergyárat nem éri mulasztás és Hinkel saját vigyázatlanságának, vagy inkább tudatlanságának esett áldozatául. Az előjáróság ez esetről kifolyólag a legszélesebb körű intézkedéseket tette, hogy hasonló szerencsétlenség a jövőben elő ne forduljon.

A magyar nyelv térfoglalása. *Szentfülöp* tiszta németajku község és iskolaszéke mégis legutóbb elhatározta, hogy szakítva a multtal, iskoláiban a magyar tannyelvet mondja ki *kötelezőnek.* A derék községnek ezen spontán és őszinte magyaros lelkesedéssel hozott határozata főleg azért érdemel elismerést, mivel épen napjainkban — sajnos — kénytelenek vagyunk látni, hogy a nemzetiségek közül pl. a horvátok milyen elkeseredett harcot folytatnak a magyar nyelv ellen s nemcsak otthon Horvátországban, de még itt Magyarországon, a magyar parlamentben sem veszik semmibe sem a magyar nyelvet.

Jóváhagyott szabályzat. A földmivélségi miniszter jóhagyta *Zsabya* községnek a szabadkikötő és rakodóhely kijelölése s használata tárgyában alkotott szabályzatát.

Fültömírgy-járvány. Zenta elemi népiskoláiban a fültömírgy-járvány fordult elő a gyermekek között, amiért a tisztí főorvos az összes községi elemi népiskoláknak 10 napra, vagyis f. hó 6.-16-ig való bezáratását rendelte el.

Hullaégető kemence. Óbecse község képviselőtestülete elhatározta, hogy a gyepmesteri telep mellé állat-hullaégető kemencét épített.

A Kreith-féle Kossuth-muzeum államosítása. Szabolcsmegye legutóbb tartott közgyűléséből feliratot intéz a kormányhoz, hogy a gróf Kreith-féle Kossuth-muzeumot államosítsák. E feliratot a szabolcsiak támogatás végett megküldték Ujvidék városának is.

Nyilt-tér.

Felelős szerkesztő: Lusztig Nándor dr.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

KAPHATÓ:
URBÁN IGNÁC
könyv- zenemű és
papirkereskedésében
UJVIDÉK.

3-20

23432/25387. kig. szám. 1907.

Árlejtési hirdetmény.

Ujvidék törvényhatósági joggal felruházott sz. kir. város polgármestere ezzennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki *nagyret lecsapolhatósághoz* szükséges csatornáknak teljesítendő mintegy 53000 m. földmozgósítási munkálatnak vállalati uton való biztosítása céljából — beleértve az esetleg szükségessé váló nád és

sásvágást is — Ujvidéken a városházának I. emeleti kistanácstermében 1907. évi december hó 16-án délelőtt 10 órakor írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Bánatpénzül 1000 kor. azaz: Egezezer korona teendő le.

Az írásbeli zárt ajánlatokban az ajánlattevő neve, polgári állása, állandó tartózkodási helye, továbbá a köbméterenkénti egységár, még pedig az utóbbi számmal és szóval tisztán kiírandó és a fent meghatározott bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban okvellenül becsatolandó.

Benyújtási határidő 1907. év december hó 16-ának délelőtti 10 órája, benyújtási hely Ujvidék sz. kir. város polgármesteri hivatala.

Ezen feltételeknek meg nem felelő, továbbá távirati uton közölt valamint, pót-és utóajánlatok nem fogadtnak el és a város fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson, esetleg egyiket sem fogadja el.

A szóbeli nyilvános árlejtésen csak azok vehetnek részt, akik alólírott polgármesternél vagy a versenytárgyalást vezető helyettesénél előzőleg a fent közölt bánatpénzt letétbe helyezik.

A munkálatokra vonatkozó tervek, valamint az árlejtési részletes feltételek és közelebbi adatok Ujvidéken, a városi mérnöki hivatalban, valamint a budapesti m. kir. kultur-mérnöki hivatalban (Budapest, VIII. Főherceg Sándor-tér 3.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve megtudhatók.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa, 1907. évi november hó 30-án.

Szalay Lajos s. k. kir. tanácsos, polgármester.

Karácsonyi és Ujévi Ajándékok.

Legcélszerűbb szépirodalmi-, ifjusági-, képes-, ima és emlékkönyvek, földgömbök (Globus), levelezőlap és fénykép, albumok, íróasztal-felszerelések, levélpapírok dobozban stb. stb.

Ez alkalommal ajánlom a mélyen tisztelt közönségnek gazdagon felszerelt raktáromat ugymint: naptárakat, könyveket, levél-, író- és rajzpapírokat, írói és rajzfelszereléseket, üzleti könyveket, noteszket, fényképező cikkeket, a legszolidabb árakon.

Kiváló tisztelettel

Herger Ágoston.

II. Rákóczi Ferenc (Futaki-utca) 12. (saját ház).

LOKER VILMOS

Szakképzett mű- és látszerész.
UJVIDÉK, FŐ-UTCA 20. SZÁM.
Egyedüli szaküzlet.

Aki a szemét védeni akarja.

Aki jól akar látni.

Aki jó szemüveget vagy cvikert akar venni: az forduljon

LOKER VILMOS, szakképzett optikus és mechanikushoz
Ujvidék, Fő-utca 20. szám.

Ahol a szemek a legujabb aparátus segítségével szakszerűen megvizsgáltatnak. Csakis a legfinomabb kristály-tüveggel ellátott szemüveget szolgáltatok ki.

Jó minőség, olcsó árak.

Villanyos házi csengő berendezés és évi karbantartás, jutányos árak.

Gramophon és lemezek, csakis elsőrendű gyártmányok.

